

Nr 63.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med återkallelse av i statsverkspropositionen gjord framställning om anslag för anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen m. m.; given Stockholms slott den 31 januari 1919.

Under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed

dels giva riksdagen tillkänna, att Kungl. Maj:t velat återkalla sin under punkten 4 i statsverkspropositionen, sjätte huvudtiteln, 1919 års tilläggsstat, gjorda framställning om anslag för bestridande av kostnader försärskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen;

dels ock föreslå riksdagen besluta, att det av riksdagen för nämnda ändamål å extra tilläggsstat för år 1918 under sjätte huvudtiteln anvisade reservationsanslaget av 100,000 kronor skall överföras till statsverkets kassafond.

GUSTAF.

Axel Schotte.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 januari 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anförde chefen för civildepartementet, statsrådet Schotte, följande:

I proposition den 25 oktober 1918, nr 17, föreslog Kungl. Maj:t 1918 års urtima riksdag att för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen m. fl. kristidsförfattningar å extra tilläggsstat för år 1918 under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag å 150,000 kronor.

Enligt det vid berörda proposition fogade statsrådsprotokollet i civilärenden var förenämnda anslag avsett att användas dels till anordnande och avlönande av ett särskilt statens centralorgan för kampen mot jobberiet, dels till anslag till bekostande för vissa större städer av särskild prisockerpolis och dels till inrättande för länen eller annorledes bestämda delar av landet av detektiver med uppgift att efterspana och utreda ifrågavarande slags brott. Totalkostnaden för år 1919 för dessa

anordningar beräknades till omkring 253,000 kronor, vartill komme vissa organisationskostnader m. m. för december 1918 med tillhoppa omkring 5,000 kronor. Med det anslag, som äskades av urtima riksdagen, avsågs att bestrida kostnaderna för genomförande av den föreslagna organisationen, intill dess 1919 års lagtima riksdag hunnit anvisa nya medel för dess fullföljande. Med ledning av de sålunda uppgjorda beräkningarna skulle alltså återstå att för nu ifrågakvarande ändamål å tilläggsstat för år 1919 äska ett anslag av 108,000 kronor.

Emellertid beslöt 1918 års urtima riksdag att endast på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts förslag, att riksdagen för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen å extra tilläggsstat för år 1918 anvisade ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

I den till innevarande års riksdag avlåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för samma ändamål å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor. Därvid förutsattes, att den föreslagna organisationen med hänsyn till riksdagens nyssnämnda beslut skulle i viss mån förenklas och att organisationens fortsatta tillämpning under år 1920 icke skulle bliva erforderlig.

Vid närmare övervägande av sättet för den avsedda organisationens anordnande har fråga uppstått, huruvida ej genomförandet av det i förevarande avseende framlagda förslaget borde helt uppgivas. Sedan frågan behandlades av 1918 års urtima riksdag, hava nämligen de förhållanden, som föranlett beviljande av berörda anslag å 100,000 kronor, i hög grad förändrats. Med världskrigets upphörande synes man nämligen hava anledning förmoda, att förhållandet mellan tillgång och efterfrågan på livsförnödenheter allt mer och mer skall återgå till det normala. Avvecklingen av den statliga regleringen har redan i viss mån påbörjats och kommer under den närmaste tiden att fortgå, tills den fria konkurrensen å livsmedelsmarknaden så småningom ånyo inträder. Den främsta orsaken till de företeelser under kristiden, vilka man genom de ifrågasatta anordningarna velat bekämpa, har sålunda redan i viss mån förlorat i betydelse och torde inom en ej allt för avlägsen framtid komma att helt undanröjas. Men härtill kommer jämväl en annan omständighet. På sätt förut antytts, blev enligt riksdagens beslut anslags användning begränsad till att avse anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av endast prisockerlagen. Då de olika kristidsförfattningarna stå i nära samband med och komplettera varandra,

*Departements-
chefen.*

synas några avsevärda fördelar ej stå att vinna genom en för endast prisockerlagens beivrande särskilt tillskapad organisation, detta desto hellre, som med hänsyn till den av riksdagen gjorda reduceringen av anslagsbeloppet en sådan organisation — om den såsom varit avsett skulle omfatta hela landet — näppeligen kan bliva av fullt tillfredsställande beskaffenhet. För beivrande av prisockerlagen torde man därför kunna åtnöja sig med de redan befintliga polisorganisationerna.

På grund av nu berörda omständigheter anser jag mig böra förorda, att föreliggande fråga får förfalla. Detta synes så mycket lättare kunna ske, som förenämnda, av riksdagen å extra tilläggsstat för år 1918 anvisade anslag ännu ej tagits i anspråk. Detta anslag torde böra överföras till statsverkets kassafond.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte

dels giva riksdagen tillkänna, att Kungl. Maj:t velat återkalla sin under punkten 4 i statsverkspropositionen, sjätte huvudtiteln, 1919 års tilläggsstat, gjorda framställning om anslag för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prisockerlagen;

dels ock föreslå riksdagen besluta, att det av riksdagen för nämnda ändamål å extra tilläggsstat för år 1918 under sjätte huvudtiteln anvisade reservationsanslaget av 100,000 kronor skall överföras till statsverkets kassafond.

Vad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

C. Ullman.